ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои муштараки диссертатсионии 6D.KOA-070-и назди Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Донишкадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон ба диссертатсияи Каримзода Саъдулло Салим дар мавзуи «Хусусиятҳои жанрӣ дар анъанаҳои фалаки кӯлобӣ ва фалаки помирӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои санъатшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 6.4.3. Санъати мусиқӣ

Комиссияи экспертӣ дар ҳайати мутахассисони соҳаи санъатшиносӣ, бо дарназардошти таҷрибаи илмӣ-таҳқиқотӣ, дониши амиқи назариявӣ ва амалии аъзоён, диссертатсияи пешниҳодшударо мавриди баррасии ҳамаҷониба қарор дода, онро аз ҷиҳати мувофиқат ба талаботи санадҳои меъёрии амалкунанда, сатҳи навгонии илмӣ, аҳаммияти назариявию амалӣ ва саҳми шахсии довталаб таҳлил намуд.

Дар ҷараёни экспертиза муайян гардид, ки диссертатсияи Каримзода Саъдулло Салим ба таҳқиқи доираи жанрӣ ва меъёрҳои жанрии Фалак ҳамчун падидаи марказии мусиқии суннатии тоҷик бахшида шудааст. Муаллиф бо такя ба манбаъҳои илмӣ, маводи экспедитсияи мусиқӣ-этнографӣ ва таҷрибаи амалии худ, ду анъанаи асосии мусиқии суннатии тоҷик Фалак – фалаки кӯлобӣ ва фалаки помириро дар муқоиса таҳлил намуда, хусусиятҳои сохторӣ, жанрӣ ва композитсионии ҳар дуро муайян кардааст.

Аҳаммияти кори диссертатсионӣ дар он зоҳир мегардад, ки он ба рушду такмили илми мусиқишиносии тоҷик мусоидат намуда, масъалаи то ҳол пурра ҳалнашуда – муайян намудани меъёрҳои жанрӣ дар Фалакро ба таври илмӣ асоснок менамояд. Натиҷаҳои таҳқиқ метавонанд дар таҳияи барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ, инчунин дар фаъолияти эҷодӣ ва иҷрокунандагии мусиқии суннатӣ истифода шаванд.

Навгонии илмии диссертатсия дар он аст, ки бори нахуст доираи жанрии Фалак мавриди таҳлили мукаммали илмӣ қарор гирифта, меъёрҳои асосии жанр – қолабзарб ва қолабоҳанг муайян ва асоснок шудаанд. Ҳамчунин, хусусиятҳои шаклсозӣ, силсиласозӣ ва татбиқи онҳо дар амалияи муосири фалакхонӣ баррасӣ гардидааст.

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31 ва 33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-уми июни соли 2021, таҳти №267 (бо татйиру иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, мутобиқат дошта, дорои мантиқи ягонаи дохилӣ ва сохтори муназзам мебошад. Натиҷаҳои илмии пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифро пурра инъикос менамоянд.

Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқ бо шиносномаи ихтисоси 6.4.3. Санъати мусиқӣ мувофиқ мебошад. Натиҷаҳои таҳқиқ дар 28 таълифоти илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА ҶТ, 16 мақола дар маҷмуа ва нашрияҳои дигари илмӣ, 1 китоби дарсӣ-амалӣ, 1 монография (дар ҳаммуаллифӣ бо роҳбари илмӣ), 2 барномаи таълимӣ (яке дар ҳаммуаллифӣ бо роҳбари илмӣ), 2 дастури таълимӣ (яке дар ҳаммуаллифӣ бо роҳбари илмӣ ва диг.) инъикос ёфтаанд ва ба талаботи бандҳои 34 ва 35 ҷавобгӯ мебошанд.

Дар диссертатсия ҳолатҳои истифодаи мавод бидуни ишора ба маъхаз ба назар намерасад, ки ин ба риоя шудани талаботи банди 37 далолат мекунад.

Дар хулосаи диссертатсия натиҷаҳои асосии таҳқиқ ҷамъбаст гардида, дурнамои минбаъдаи омӯзиши жанр дар Фалак муайян шудааст. Бо дарназардошти аҳаммияти илмӣ ва амалии таҳқиқ, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи номзадии Каримзода Саъдулло Салим кори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Бо мақсади таъмини экспертизаи мустақил ва ҳамаҷонибаи диссертатсияи пешниҳодшуда ва мутобиқи талаботи бандҳои 67 ва 68-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ тасдиқ гардидааст, комиссияи экспертӣ масъалаи таъини муқарризони расмиро баррасӣ намуд.

Бо дарназардошти он ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шумораи докторони илм дар соҳаи санъатшиносӣ маҳдуд буда, қисме аз мутахассисони дорои дараҷаи илмии мазкур бинобар сабабҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрӣ (ишғоли вазифаи роҳбари илмӣ, раиси шуро, роҳбари муассиса ва ғайра) наметавонанд ба сифати муқарризи расмӣ ҷалб гарданд, комиссияи экспертӣ мувофиқи талаботи бандҳои зикршуда имкони ҷалби мутахассиси соҳаи наздики илмиро баррасӣ намуд.

Бо назардошти он ки фаъолияти илмӣ ва таҳқиқотии Охониёзов Варқа Дустович – доктори илмҳои филологӣ, профессор, фолклоршиноси шинохта, ходими пешбари илмии Институти илмҳои гуманитарии ба номи академик Б. Искандарови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба масъалаҳои фолклоршиносӣ, фарҳанг, мусиқӣ ва хоса мавзуи диссертатсияи пешнишодшуда – фалаки помирӣ иртибот дошта, таҷрибаи назарраси илмӣ дар мусиқии суннатии тоҷикро инъикос менамояд, комиссияи экспертӣ ҷалби номбурдаро ба сифати муқарризи расмӣ мувофиқи талаботи бандҳои зикршуда аз рӯйи интишороти илмӣ мувофиқи мақсад донист.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Каримзода Саъдулло Салим дар мавзуи «Хусусиятҳои жанрӣ дар анъанаҳои фалаки кӯлобӣ ва фалаки помирӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои санъатшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 6.4.3. Санъати мусиқӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.КОА-070-и назди Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Донишкадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқияшон ба ихтисоси 6.4.3. Санъати мусиқӣ мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

– **Охониёзов Варқа Дустович** – доктори илмҳои филологӣ, профессор, фолклоршинос, ходими пешбари илмии Институти илмҳои гуманитарии ба номи академик Б. Искандарови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

– **Худойбердиев Султоналӣ** – номзади илмҳои санъатшиносӣ, профессори кафедраи таърих, назария ва методикаи таълими мусиқии Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров.

3. Ба сифати муассисаи пешбар **Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии фарҳанг ва иттилооти Ҷумҳурии Тоҷикистон** пешниҳод карда шавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Консерваторияи милллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои таърих, муовини
раиси шурои муштараки диссертатсионӣ — Додхудоева Лариса

Аъзои комиссияи экспертӣ:
номзади илмҳои санъатшиносӣ, узви
шурои муштараки диссертатсионӣ — Назарова Лариса Александровна

Номзади илмҳои таърих, узви
шурои муштараки диссертатсионӣ — Мӯминова Ҳаётхон Аслоновна

27-уми марти соли 2026